

Kultúra, migráció, kommunikáció

 SALDO

Budapest, 2017

Szerzők:

dr. Annus Ildikó
dr. Bakonyi István
dr. Bodolay László
dr. Csejtei István
dr. Csepeli György
Csörgő Zoltán
Falkné dr. Bánó Klára
dr. Faludy Kinga
Győri Sándor
dr. Hidasi Judit
dr. Joó Marianna
Mohr Richárd
dr. Nanovfszky György
Németh Pál
Osváth Gábor
dr. Ódor László
dr. Válóczy Marianna
dr. Völgyes Gyöngyvér
dr. Zsubrinszky Zsuzsanna

Szerkesztő:

dr. Bodolay László

ISBN 978-963-638-524-8

Kiadja a SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.
Felelős kiadó: Sibinger Márta a SALDO Zrt. vezérigazgatója
A SALDO Kiadó az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

© A Saldo Kiadó valamennyi kiadványa szerzői jogvédelem alatt áll.
E kiadvány bármely részének sokszorosítása, bármilyen adatrendszerben való
tárolása (papír, elektronikus stb.) a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos!

TARTALOMJEGYZÉK

Szerkesztői előszó	5
Egymásra ítélve	7
Amerikai Egyesült Államok	15
Arab országok	29
Ausztria	41
Franciaország	55
Hollandia	75
Írország	93
Japán	105
Kína	123
Korea (Dél-Korea és Észak-Korea)	143
Nagy-Britannia	165
Németország	177
Olaszország	197
Oroszország	211
Portugália	223
Spanyolország	237
Svájc	253
Svédország	269
A szerzők	283

SZERKESZTŐI ELŐSZÓ

Immár három évtizede jelentetjük meg újra meg újra a különböző kultúrák kommunikációjával kapcsolatos tanulmányainkat, legutóbb 10 éve mutattuk be a legfontosabb hasonlóságokat és különbségeket.

A világ közben rohamosan fejlődik (műszaki téren), növekednek a globalizációval együtt járó problémák, a világ elmaradottabb országainak lakói is szeretnének olyan életszínvonalon élni, mint a fejlettebb régiók állampolgárai, miközben mindinkább világossá válik, hogy egyre jobban szűkül a jólétet birtoklók, és egyre nő a szegény vagy szegényebbé válók száma. Háborúk tizedelik változatlanul az egyre inkább túlnépesedő lakosságot földünkön, és tömegek menekülnek a bizonytalanságból a (vélt) biztonságosabb régiókba.

Jelenlegi kiadványunkba ezért – a már eddigi kötetekben is bemutatott általános ország-, illetve kultúrainformációk, a kommunikációs szokásokat befolyásoló társadalmi tényezők, az adott kultúrával kapcsolatos sztereotípiák, a nem verbális és a verbális kommunikációs jellemzők, a „mit szabad és mit nem” – tanácsok mellé egy új kategóriát kellett felvennünk, éspedig a migrációét, hiszen Európa-szerte és világszerte aktuális problémát jelent, hogy milyen módon birkózzanak meg az érintett társadalmak ezzel a nem újkeletű, de jelenleg éppen eszkalálódó „népvándorlással”.

A különböző kultúrák keveredése az utóbbi évtizedben ugyan már hétköznapi valósággá vált, de a tömeges el- és bevándorlás az utóbbi két évben ért el kritikus fokozatot.

Vajon milyen válaszokat adnak a taglalt kultúrák erre az új folyamatra, vajon milyen szinten hatja át az adott társadalom hétköznapijait, mennyiben befolyásolja a felvevő kultúrát és a kommunikációs jellemzőket? Többek között erre is keressük a válaszokat, ugyanakkor viszont a kultúrák nehezen és lassan változó érték- és szokásrendje miatt továbbra is fontos, hogy tisztában legyünk egy-egy kultúra, kultúrkör, ezeken belüli országok klasszikus „jellemzőivel” is, amelyekről eddigi kiadásainkban is értekeztünk.

17 tanulmányt tart kezében az olvasó, a válogatás szempontja most is az volt, hogy azok az országok, illetve kultúrák, amelyeknek a nyelvét a Budapesti Gazdasági Egyetemen tanítjuk, mindenképpen szerepeljenek, másrészt pedig az, hogy minél több volt vagy jelenlegi, nemzetközi tapasztalattal rendelkező szakember-oktatónk is szóhoz jusson a kötetben. Rajtuk kívül a kommunikáció szakértőinek más intézményben oktató képviselőit, tolmácsokat, fordítókat, volt diplomatákat, nagyköveteket sikerült megnyernünk a közös alkotásra.

Különösen örülünk, és büszkék vagyunk arra, hogy könyvünk bevezetőjét dr. Csepeli György szociálpszichológus, a globalizáció, a nemzeti identitás és a migráció összefüggéseit kutató professzor írta.

Reményeink szerint könyvünket haszonnal forgatják majd az interkulturális kommunikáció iránt érdeklődő diákok és oktatók, külföldön dolgozó vagy oda készülő olvasók, üzletemberek, turisták, politikusok, diplomaták és mindazok, akik jobban szeretnék érteni a kultúrák közti különbségeket, és szeretnék jobban eligazodni az inter- és multikulturalizmus „dzsungelében”.

Budapest, 2017. január

dr. Bodolay László

DR. CSEPELI GYÖRGY

EGYMÁSRA ÍTÉLVE

Az interkulturális kommunikáció kihívásai Magyarországon

Rousseau azt mondja a Társadalmi Szerződés nyitó mondatában, hogy „az ember szabadnak született, és mindenütt láncokat visel”. Ez a mondat mind a mai napig meghatározza azok gondolkodását, akik szerint a szabadság és az egyenlőség minden ember születésénél fogva adott állapota, amely ha nincs, akkor a feladat ennek az állapotnak a helyreállítása, a létrehozása. A mondat tehát nem ténymegállapítás, hanem harci program, mely könnyen megérthető, mivel mindenkire vonatkozik.

Minden ember szabadsága és az egyenlősége azonban csak lehetőség, amely nem azonos a valószínűséggel, mely az egyes emberek esetében változó. A változó valószínűségek okai ráadásul nem esetlegesek, hanem lényegi összefüggést mutatnak az embert az állatoktól megkülönböztető különleges állapot sajátosságaival.

Az állati egyedek életét a biológiai örökség teljes élettartamukra meghatározza, és ez a meghatározottság a genetikai információátadás révén az életbe lépő új egyedekbe is átörökítődik. Az evolúció abban van, hogy a fejlettebb fajok esetében megnő az átörökített információ mennyisége, bonyolultabb az élet szerveződése, de maga az élet a természet rendje szerint zajlik.¹ Az ember esetében az élethez szükséges információk kommunikációja két pályára került. A genetikai úton történő kommunikáció mellett megjelenik egy másik, az emberek által létrehozott kommunikációs pálya is, melynek mentén az életbe belépő új nemzedékek képessé válnak az életre.

A kettősség kialakulásának oka, hogy az embert genetikai öröksége nem specializálja semmilyen különleges tevékenységre, nem szabja meg, hogy sajátlagosan milyen környezetben élhessen. Az ember nem egyszerűen természeti környezetben, hanem világban él, ami igen sokféle lehetőséget nyit számára, melyeket realizálva megteremtheti a maga számára azokat az életfeltételeket, melyek biztosítják az életet a jelenben, és a következő nemzedékek számára a jövőben. Nietzsche helyesen mondja, hogy az ember „meghatározatlan állat”, akinek az élete a meghatározás jegyében zajlik.²

¹ Smith, John Maynard, Szathmáry Eörs: *Az evolúció nagy lépései*. (ford.: Kustos Ferenc, Müller Viktor, Lengyel Máté), Scientia Kiadó, Budapest, 1997

² Gehlen, Arnold: *Az ember*. (ford.: Kis János), Gondolat Kiadó, Budapest, 1976